

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 frt — kr.
Félévre 5 „ „
Negyedévre 2 „ 50 „
Egy hónapra 1 „ „

Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **Dr. Nagy Zsigmond.**
Kiadók: **Hoffmann és Társa.**

Hirdetési díj:
Négy hasábról petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű és többzetű hirdetések alkú szerint jutányos áron vétetnek fel. Bélyeg-díj minden den külön beiktatásért 30 kr.

Az iparosok és az önálló vámterület.

Az iparosok három napig tanácskoztak Budapesten.

Azt határozták, hogy:

a IV. országos ipartestületi nagygyűlés az Ausztriával kötött kereskedelmi és vám-szövetséget a magyariparra károsnak, létérdekeire veszélyesnek tekinti, mert megakadályozza a magyar ipar szabad fejlődését, azért kimondja, hogy e sérelmes viszony felbontását és a magyar ipar érdekeinek megfelelő önálló vámterület felállítását szükségesnek tartja, s e czélból a törvényhozáshoz és a kereskedelemügyi miniszterhez feliratot intéz.

Sajnálom, hogy pártelnöki köteleseggem a vidékre szölcitettak e napokban mikor Magyarország iparosai a fővárosban tanácskoztak.

A magyar iparos-osztály az 1890-ik évi népszámlálás szerint 913.010 lelket számlál, a kiknek nagyrésze családfenntartó.

Az ország ily tekintélyes részének kivánságát nem lehet és nem szabad egyszerűen mellőzni.

Sokat irtam és sokat beszéltem már az önálló vámterület előnyeiről és a vám- és kereskedelmi szerződés káraitól.

Többnyire a mezőgazdasági szempontból szoktam megvilágítani a kérdést, nemcsak mert a népesség nagy többsége őstermeléssel, tehát földmiveléssel foglalkozik, de azért is, mert divatosá lett kétségbe vonni azt, hogy az 5 millió 716 ezer földműves érdekében áll-e az önálló vámterület?

Ki szoktam fejteni, hogy magyar hazánk mezőgazdasága éppen abban a termelésben egyoldalú, a melyre a világverseny rávetette magát és a melynek árai végzettszerűleg csökkenni fognak évről-évre.

Ki szoktam fejteni, hogy a közös vámterület nem védi meg a magyar földterményének árát, sőt segít lenyomni, azért, hogy az osztrák fogyasztó, a ki terményeinket megveszi, vagy az iparos és gyáros, a ki feldolgozza, mennél olcsóbban vegesse meg e terményeket.

Ki szoktam fejteni, hogy a közös vámterület a mi földünk terményeit soha sem fogja megvédeni, mert ekkor az osztrák saját kárára cselekednék, a mit pedig tenni soha nem fog; drágább kenyert enni és gyárai, ipara drágábban jutóának a nyers anyaghoz.

Ki szoktam fejteni, hogy a mezőgazdaságban okszerű és szükségképen lassu és fokozatos irányváltozást kell

előidézni, a mi csak államsegélyvel létesíthető és erre a szükséges összegeket csak is az önálló vámterület jövedelme adhatná.

Ki szoktam fejteni, hogy ha az ország ezt nem teszi meg, a magyar gazda végzettszerűleg tönkre megy és a tönkre menés nem is a távol jövőben, unokáink unokáit, de önmagunkat, legfeljebb fiainkat fenyegeti, mert folytonosan új meg új szűz területeket, óriási területeket vetnek be a tengerentúli világrésekben kenyérterményekkel, mely területeket mindig tökéletesebb gépekkel dolgozzák és a termelési költség évről-évre csökken; a vitelbér is csökken, vannak világrések, mint például Észak-Amerika, honnan már ingyen hozzák a búzát hajófenéki suly helyett.

Főleg a magyar földmivelőnek igyekszem tehát felnyitni a szemét és megláttatni vele azt az igazságot, mely tiszta, mint a déli napfény.

Kevesebbet irtam és beszéltem eddig a magyar iparosok érdekéről.

Nem azért, mintha sorsuk kevésbé lenne a szívemen, de azért, mert a vakok országában sincs az a vak, a ki ne látná, a süketek országában sincs az a süket, ki nem hallaná, lelkiismeretének égbekiáltó szavát, hogy az önálló vámterület a magyar iparnak életkérdése!

Ez örök igazság; ez az innata ideák természetes erejével bír; a ki ezt nem tudja, az készakarva nem tudja, mert nem lehet ez országban oly rövidlátó és kurta eszű ember, ki ne látná és ne tudná, hogy a kezdetleges magyar ipar, a hatalmas osztrák ipar szabad versenye alatt elhervad és soha sem fog felvirágozhatni.

Nyitott ajtókat nem szeretek érvekkel bedönteni és e kérdés egy nyitott ajtó.

Az ő ézdekük a haza érdeke, a függetlenségi és 48-as párt támogatja őket egész őszinteségével, hazafiságának egész lelkesedésével.

Többször megirtam és elmondtam, de ismétlem, mert tanulságos az iparra nézve, hogy:

Tíz év alatt, 1885-től 1849-ig Ausztriából behoztak 3990 millió forint értékű iparcikket, mely összesen keresz számban 400 millió forint lehetett a haszon és a fenmaradó összeg fele nyersanyagérték és fele munkabér.

Tíz év alatt tehát a magyar fogyasztó munkabérben fizetett az osztrák iparmunkásoknak átlag 1800 millió forintot.

Megértették ezt a magyar iparosok, felháborodik e felett a magyar ember lelke, ha arra a szegénységre gondol,

mely hazánkban az iparos osztályt érte.

De ti iparosok, emlékezzetek arra a magyar közmondásra: segíts magadon s az Isten is megsegít!

Segíts magadon te szenvedő magyar! Ne engedd, hogy láthatatlan fellegekben járó okokért addig alkudjék el jogaidat, míg nem lesz többé erőd kivivhatni azokat, vagy élvezhetni ha megnyered.

A harmincz éves közös vámterület tartama alatt lassankint kizárattak a magyar termények Europa minden államaiból és az osztrák piacra szorultak.

Mikor volt más piacunk, könnyen elbánhattunk volna az osztrákokkal; de most már sokkal nehezebb és ellenők most még csak az véd, hogy sem az osztrák, sem senki más nem vámolja meg saját gyomrát.

Bajaink orvoslása azért most már még is egy bizonyos ideig rázkódtatásba kerülne.

Ezt most még kibírjuk, de hamar eljön az idő, mikor majd nem bírjuk többé ki, a nemzet beteg testén az életmentő műtét nem lesz többé végrehajtható, sinlődni lesz kénytelen a beteg test, túrni a betegség gyötrelmeit, míg bele nem hal.

Borzasztó kép ez, melytől elfordulunk!

Mi bizunk hazánk jövőjében, nemzetünk életképességében, bizunk fajunknak józan eszében, mely rá fog mutatni a helyes utra, és a nemzet öntudatos akarata parancsolólag fogja még követelni az emberek és nemzetek első és legnagyobb jogát, a jogot megélni!

Üdvözlöm tehát iparosainkat, kik felébredtek, látnak és gondolkodnak.

Nem vész el semmi baj között, ki el nem csüggedett.

Kossuth Ferencz.

A kvóta. A magyar kvóta-küldöttség szeptember 19-én újra össze fog ülni. Előreláthatólag csak ez az egy ülése lesz, amelyen határozattá fogja emelni a második ízben dr Falk Miksa által kidolgozott tervezetét. A Neue Freie Presse megerősíti azt a hírünket hogy közvetlenül az izenet elküldése és publikálása után a két küldöttség tagjai összeülnek, hogy szóbelileg beszéljék meg a kvótakérdést. Értekezletük a két kormány megállapodásához képest Budapesten lesz, minthogy tizesztendővel ezelőtt Bécsben folytak a szóbeli tárgyalások a kvóta ügyében. A tárgyalások menetét most már siettetni fogják, hogy minél gyorsabban megállapodásra jussanak, ha másképpen nem legalább negatív értelemben.

Apponyi Temesvárott. A nemzeti párt szeptember 20-án nagy gyűlést tart Temesvárott. E gyűlésen részt vesz Apponyi Albert gróf is Apponyi Albert grótot a nemzeti párt több tagja elkíséri ez utjában.

Készülődés a választásokra. A budapesti székesfővárosi VII. kerületi függetlenségi és 48-as párti választó polgárok a közeledő orsz. választások alkalmából mozgalmat indítottak, melynek célja olyan képviselőjelölt felállítása, a ki a függetlenségi és 48-as párt zászlaját biztos diadalra juttathatná és képes volna sikerrel megküzdeni ama klikk-szellemmel, mely ennek a kerületnek mostani közéletét oly sivárrá teszi. — A mozgalom, melyhez a kerület minden független érzelmű polgára csatlakozik, egyre nagyobb mérvet ölt; szervező bizottsága estenkint üléseket tart a Lövölde-tér 2. sz. Fülöp Károly-fele vendéglő külön helyiségében.

A siklósi választókerületben erős ellenfele lesz Perczel Béni-nek. Az odaváló előkelő függ. és 48-as párti polgárok vasárnap d. e. felkeresték Pécssett Antal Pál nyug. siklósi főszolgabíró, följajánva részére a siklósi kerület mandátumát. Antal, a ki 18 évig volt a járás főszolgabírója és a kit ugyancsak az oltani nép apraja-nagyja pártkülömbőség nélkül szeret és atyjaként tisztel, meghatva választott Köröm Mihály pártelnök beszédére és kijelentette, hogy 67 éve daczára még elég erőt és tehetséget érez magában arra nézve, hogy azt a zászlót, melyet a szabadságharc alatt követett fegyverrel kezében, ma ujra kezébe ragadja és szolgája legjobb tehetsége szerint. A felajánlott jelöltséget mint független ember készségesen elfogadja és e hó 27-én fogja megtartani programmbeszédét Siklóson.

A czárváros Páris.

Páris, szept. 10.

Csaknem egy hónap választja el még a Szajna-parti várost a czár látogatásától és azzal járó hazafias izgalmaktól, ámde már várják őt, már készülődnek, fontoskodnak, nagyok, kicsinyek, hivatottak és avatatlank egyaránt.

Ez előkészületekről akarok ime önöknek beszélni, egyelőre arról, ami van, három kis

A „DEBRECZEN” TÁRCZAJA.

Ha az Isten . . .

A „Debreczen” számára írta: Kovácsy Kálmán.

Ha az Isten megkérdezné:
„Fiam, mit adjak még?”
Gondolod e, szép leánykám,
Mi volna mit kérnék.

— Adjon nekem jó kedvéből
Minden nap egy szívet . . .
Hiszen ugyis elrabolnád
Valamennyit — mindet . . .

A tizenharmadik.

Írta: Kiss Pál.

— (Folytatás és vége.) —

Szokatlan hangok voltak ezek a mi társaságunkban.

A pessimismus betegségének legkisebb jelenségét sem lehetett látni eddig egyikünkön sem s ime most egyszerre milyen veszedelmes erővel tört az ki éppen, a kiről legkevésbé hittük, Béla barátunkon.

Tudtuk jól, hogy szegény árva fiu volt, hogy maga tartotta fenn magát már kis gimnasista korától fogva, de azt is tudtuk, hogy azért soha sem volt nagyobb, különösebb baja s ragyogó jó kedvvel küzdött fel idáig! Ugy látszott, hogy a küzdést annyira megszokta, hogy csakis abban telt olyan nagy kedve.

Nem hittünk e mostani pessimista beszédjének az őszinteségébe s nevetve vágunk a szavába:

fejezet keretében. Időről-időre kipótolván az előkészületek sorozatát az újabb érdekességek ecsetelésével . . .

A czár és a szocialisták.

Páris városának tanácsi karában tekintélyes számmal vannak szocialisták. Ez urak, nyilvánvaló, nem szeretik a czárt és párisi látogatását nem fogadják határtalan szimpátiával, annyira nem, hogy megtagadják a fejedelmi látogatás alkalmából történő diszitések költségeit.

Ez a francia szempontból hazafiatlan magatartás nagy visszatetszést szül Párisban. Mindenekfölött azért, mert a szocialista tanácsosok, minden ellenséges magatartásuk daczára a czári ünnepekben igenis részt akarnak venni, szerepelni akarnak. Tündökölni akarnak és kétségbeesetten keresik azokat a rugalmas, de nyomorult modus vivendi-eket, amelyekben az „elv” megvolna mentve, amellet, hogy ez elvek hangoztatói frakkot ölthetnek és parádézhatnak.

Igy egynemely tanácsos annak a fényes gondolatnak csinál propagandát, mely szerint a párisi szocialista tanácsosok által II. Miklós egyszerűen és kizárólagosan, mint az orosz nép képviselője fogadtassék. Egy másik a mellett van, hogy a fehér czárt „Vive la Republique!” kiáltással üdvözöljék a szocialisták. Viszont egy harmadik: Colly tanácsos, bizonyos magádemonstrációra készül, a melyet óvatosan elhallgat, bár Floquet-nek az orosz czár arczába hajított: „Aive la Pologne Monsieur!” kiáltása után, aligha lehet ez excentricitások terén Párisnak meglepetést okozni.

Házkatatások.

Nagy feltűnést keltett Párisban annak a híre, hogy az ittlakó oroszoknál az ugynevezett belügyi biztosok házkatatást fogadtattak.

Azt hiszem, nem csalódom, ha e feltűnő és kinos híreszteléseket a czár párisi útjával hozom összefüggésbe. Ámbátor a párisi oroszok legnagyobb részét békés és jámbor emberek, főképpen csendes izraeliták, akikről a meginterjuvált Zadoc-Kohn, Franciaország fő-

rabbija csak a napokban mondotta, hogy az ellenük gyakorolt osztracizmus daczára, mindannyian alázatos és rajongó hivei a czárnak. Nihilista pedig, a ki a maga büncselekményével Párisnak és a szabad köztársaságoknak akarna kellemetlenséget okozni, valóban nem képzelhető.

Egyébként a házkatatás hírére megde-mentáltak. Es tették már azért is, a miért az ugynevezett belügyi biztosok az efféle intézkedések megtételére nélkülözik a kompetenciát. Házkatatást Páris területén kizárólag a rendőrségi prefektura van hivatva fogadtatítani.

A Gil Blas című lap ez értelemben nyilatkozván, egyszersmind kijelenti, hogy ha eddig nem is volt házkutatás, nagyon valószínű, hogy lesz. Ma azokat a párisi lakókat, a kiket ez intézkedés érni fog, a nevezett újság mintegy megnyugtatta, mondván, hogy a házkatatás fogadtatására vonatkozó rendelet az illető rendőrűrnökök zárt boríték alatt, hajnali négy óraker kapják kézhez, — mire rögtön a rendeltetésük helyére mennek s így mindennemű indiskréció ki van zárva. Aztán ez a házkatatás semmiféle utókövetkezmenyekkel nem jár és semmiféle kellemetlenség nem származik a megkutatottakra nézve.

Kétségtelen, hogy az e fajta, voltaképpen ártatlan övintézkedések ha Bécsben nem is, de Németországban kétségtelen történtek. — Ehhez minden rendőrségnek, ha nem jár zaklatással és ha a diszkreáció biztosítva van, — joga van; de talán kötelessége is valamely fejedelmi vendég biztonságáról gondoskodni. A különbség csak az, hogy míg a berlini sajtó ez övintézkedések megtételét elhallgatta, a Gil Blas nem akart titkot csinálni belőle.

Elnökné és császárszöny.

Ime a czár párisi látogatásának megvan a maga kényes pontja; a nagy fogadtatások és ünnepek közepett mi lesz a szerepe Faure Félixné asszonynak s mi lesz a szerepe a császárnéval szemben? . . .

A francziák az elnökné helyzetével foglalkozva a precedensekből indulnak ki, Tény, hogy ugy Bécsben, mint Boroszlóban, Maria

évvél szegény kis irnokocská volt s ügyesége, élelmeessége által egész a bankigazgatóságig emelkedett.

Rendkívül fényes házat vettek a mi rendesen ugy szokott lenni az alacsonyból fel-emelkedett embereknél.

Béának az ismeretségét érthetetlen hidegséggel fogadták.

Rendkívül sértette az ambiciozus jogász önértetét e vele szemben tanusított viselkedés.

Igaz, hogy ő teljesen szegény árva fiu, a ki még ez idő szerint semmi; azok meg nagy gazdag urak; de hát ha más még nagyobb semmiből feltudott emelkedni a bankigazgatóságig, ki tagadja azt, hogy valaha ő meg még magasabbra juthat.

Aztan meg egyáltalában ostobaságnak tartotta, hogy a gazdag embernek meg van az a kiváltsága a szegény ember felett, hogy ezt semmibe se vegye, sőt lenézhesse. Hiszen mindakettő por, és por, semmi más!

Most látta csak, mennyire bolond beszéd az, hogy a világot ma már az é-z kormányozza! — A pénz, a pénz! — Ez az ur ma is!

Eljárógatott a bank igazgatónak a háza-hoz is, türte a szülék sértő hidegségét, mert nagyon szerette a leányukat.

Azok nem tették meg ugyan vele, hogy világosan elutasítsák, hanem Béla mindjebban észrevette, hogy a viselkedésük körülbelül azt mondja: s csak halogatják, hogy ha ezt nem akarja érteni, világosan is értésére adják.

Ezt nem várta meg Béla; elmaradt a háztól. Azért nem mondott le a lányról, hiszen az szerelmét viszonzotta s az is meg esküdtött, hogy szeretni fogja örökké. Majd a szülék talán megtörnek s egymáséi is lesznek.

Feodorovna asszonyt a fejedlem üdvözlése után, egy helyütt Erzsébet királyné, máshol a német császárné köszöntötte. A köztársaság elnökének neje hasonlóképpen cselekedhet-e? Oh! én kiáltanám és vastagon kinyomatnám, hogy: igen. Mert minden szofisztikus érvelés nélkül, ime tagadhatatlan, hogy Faure Félix, mint a köztársaság elnöke, formailag és jogilag egyenrangú lévén a csárral, (vagy nem?) következképp a neje is, az elnöknek egy magaslaton áll a császárné feleségével. — Fajdalom, az én véleményem nem döntő és számosan másképp gondolkodnak. Így az «Eclair» című újság szerint Faure Félixnek nem illetheti az osztrák és német császárné szerepe. Az elnök neje nem souveraine — és a fogadtatás ünnepeitől távol fogja tartani magát. Mindez érthetetlen. Mert hiszen Faure Félixné asszony, amikor az Elysée-nek királyi vendégei voltak, amikor az Elisée sorra megvendégelte a szerb királyt, a görög királyt és egyéb királyokat, mindenkor ez urak jobbát foglalta el a nemes asztal mellett. És ez így volt rendén már Franciaország méltósága érdekében is.

Ezutal a czim-, rang- és etikett-kérdés már a vasutról a városba való bekocsikázásnál kezdődik és válik nagy mértékben kellemetlenné. Persze a köztársaságunk nemesen demokrata egyszerűsége mindezeket az eshetőségeket nem láthatta előre. Itt van például az első kocsi. Ki ül bele? Oh! a csár, kétségkívül a csár. És jobbról a csár, balról pedig a császárné. Igen, mert az egyenrangú nő hiányában a császárné nem vonulhat be Párisba, mint Bécsbe, vagy Boroszlóba, egy második daumont-ban s egy fejedelmé oldalán. Csakhogy a csár és császárné egymás mellett ülve, az elnöknek a velük szemben lévő kis ülést kell elfoglalnia, a mi azonban megálla és a köztársaság elnöki méltósággal egyenesen összeegyeztethetetlen. És ugy-e bár ez is lehetetlen, hogy a kis ülésbe a császárné üljön? Világos, a második kocsi gondolata lép előtérbe. Ebben eredetileg az orosz nagyhercegeknek, szemben velük pedig Tournier tábornoknak kellett volna helyett foglalniok. Ámde ez urak csak a harmadik kocsihoz fognak jönni, (az ember főfáját kap!) a má-

sodikban pedig fölséges uratól elválasztva, lesz a császárné az udvarhölgyei kíséretében. Marad tehát újra az első kocsi. Itt jobbról a csár, balról az elnök, szemben velük pedig Hanotoux küügyminiszter lesznek.

Az elnöknek távolmaradása egyebként nem abnormis dolog. A francia lapok a mult precedenseivel érvelnek, mondván: sem Magenta hercegné, sem Grévyne, sem Carnot asszony, sem pedig Casimir-Perier felesége nem fogadták és nem fogadhattak fejedelmeket. Már most elmondanám önöknek, mi igazságtalanság van mindezekben, ha e levélem véget nem érne itt.

Szomorj Dezső.

Nyugalom Konstantinápolyban.

A városban, a mely még két nappal ezelőtt visszhangzott fékevesztett, dühöngő jelenetekről üldözők vérszomjas ordításától és lemészárolt áldozatok halálhőrgésétől, ma csend uralkodik, a nyugalom alkalmasint nem hosszú ideig tartó, de legalább a pillanat biztos. A kereskedőkbe visszatér a bátorság, felnyitják üzleteiket, a követsegeknek kitűzött zászlói a melyek azt jelentik hogy az illető ház védett hely, semleges terület a hová az üldözők bemenekülhetnek, eltűnnek a rendőrség kérelmére, a mely azt állítja, hogy most már képes lesz a közbiztonságot fentartani. Az emberek kimerészkednek az utcára, sőt látni egyes örményeket papokat is megjelenni a köztereken, akik azonban remegve ijednek meg minden gyanus zöreire és sietve menekünek az ismerősebb helyekre. Gyenge kísérletek történnek, hogy az utcának rendes képét helyre állítsák.

Ha vándorlásaimban nem találnék annyi helyütt vérszomjot, azt hinném, hogy gonosz álom lidércnyomás volt az egész. Ámde sajnos nem álom volt, hanem kétségbe ejtő szomorú valóság. Saját szememmel láttam a legkétségbeejtőbb jeleneteket, saját fülemmel hallottam az üldözők böszült kiáltószavát, a bunkós törökök dühöngését — a nép szorbasinak, bunkósoknak mondja őket, míg a hatóság nefelegelőket állítja. Ezek a szorba-

csik a legfontosabb és leggyászosabb szerepet játszották. A konstantinápolyi csócselék ősidők óta félelmetes vadsága és nyers féktelensége miatt, de talán sohasem volt olyan fékevesztett és irgalmatlan, mint az utóbbi napokban. Annyi bizonyos, hogy üldöző munkáját sohasem végezte olyan biztosan és kegyetlen ravaszsággal, mint augusztus 26.ától 29.ig. — Az emberek már régen készülődtek arra, hogy az örményeket megrohanják. Alig robbant fel az első bomba az Ottomán-bank épülete előtt, már tizezer szorbacsi állott talpra, megtudták rögtön távirat, telefon hírnökök nélkül. Tudták hogy az örmények fellázadtak, tudták, hogy joguk lesz négy napig visszatéréssel élni, gyilkolni, rabolni, rögtön tudták a jelszót:

— Vesszenek az örmények, de csak az örmények.

Mintha a haza végveszélye hívta volna őket a fuvaros összetörte szekerét és rudjából hadi bunkót csinált, a kaikdesi felkapta evezőjét és a mellette evező örményt a vízbe lökte, a hamal megoldotta övén a kötelet és megfojtotta vele örmény szomszédját. — Az örmények pedig nem védekeztek, de nem is könyörögtek kegyelemért, tudták, hogy hasztalan lett volna. A szorbacsi megittasodott az örmény vértől. Az örmény kétségbeesett lemondással engedte, hogy meggyilkolják, mint az áldozati barmot. Csak kis részük, a bujtogatók és vezetők egy-egy kis csoportja sáncolta el magát házakban — de ez is hasztalan volt. Éhség, szomjúság kiüldözte őket vagy míg az érkező rendes katonaság golyói elűzték az ostromlókat.

A véletlen és a jó szíve napokban nevezetes jeleneteket idéztek fel. Ismét örmény püspök éppen a végzetes szerdán jött Konstantinápolyba, ment az utcán Galata-fele, amikor a forradalom kiütött. Egy házba menekült, onnan a teraszra, hogy a házak tetején meneküljön. Az utcán meglátták, megismerték ruhájáról és a tömeg kezdte őt üldözőbe venni.

Egyszerre csak eltűnt a püspök a háztetőről, hirtelen és nyomtalanul. Két nappal később egy olasz, a kinek abban az utcában üzlete van, amely a zendülés alatt természet-

A lányval többször találkozott az utcán s bár az rendesen mamájával ment, köszöntötte s az szívesen viszonzta köszönését. Látszott, hogy csak úgy szereti mint eddig.

Hanem egyszer csak az a váratlan fordulat állott be, hogy mikor a találkozáskor köszöntötte a leányt, annak az arcáról ilyen gondolatokat olvashatók le: »Mit bosszantgatsz te engem bizelők köszönéseddel; elkövettem talán azt a bolondságot, hogy szavaimra méltatlanul vagy hogy még ostoba szívvel szerettelek is, de hát hisz ez elmúlt; most már jobb, ha te se ismeresz meg engem. Én így szeretném!

Béának fájt a leány elhidegülése, de belebeszélte magába, hogy azért tesz Ilonka így, mert az anyja parancsolja! Nem lehet, a hogy ne szeretné most is!

Egy pár nap mult el ezután s jött maga a rettenetes hír, hogy — a szép Dobray Ilonka férjhez ment egy dús gazdag kocsi-kereskedőnek.

Lesújtotta a hír. A legborzasztóbb szatirának vette azt, hogy az az ártatlan ideális lelkű szőke lányka egy kocsi-kereskedőnek a felesége lesz.

Bár esténként az asztaltársaságnál ezután is mindig a legjobb kedve volt, egy idő óta már lehetett látni nagyon komoly arczczal is.

Egyszer, amint egyik kávéházban a legfrisebb lapot olvassa, mintha a kezéből egyszerre kirántották volna az erőt: leejtette az újságot maga elé s arca a fálnál is fehérebb lett.

Reszkető hangon hívta a pinczért. Fizegett s eltavozott.

Hazament egyenesen; bezárta magára az ajtót, — leült az asztala elé s gondolkodott.

— Hát szerelem, eskü, mind ez semmi! — Hát van az emberekben szív s van abban érzelem s ha van érzelem, a mai megcsufolja a tegnapit csak azért, mert holnap már a mai is sárba verve lesz!

Dicső világ — czudar világ! Leborult az asztalra s úgy sirt ott, mint egy gyermek egész estig.

Tudta már, hogy Ilonka nem igazán szerette, hogy csak csalta; hiszen ha igaz s most is tartó lett volna hazudott érzelmé, nem tűrhette volna azt el, nem történt volna az meg!

Az újságból, a mely a kávéházban kihullott a kezéből, az Ilonka eljegyzési hírére olvasta el.

Akármiilyen szatirának is látszott Béának, a dús gazdag kocsi-kereskedő mégis csak több volt, mint ő!

Béának ez a kávéházi jelenete s az otthoni kesergése ma történt — végzé be a beszédet Darnay Laczi. Azért ma eljött ide, de aztán — úgy látszik — Ilonkát csak megfájt a feje, azért kellett a jó helyről baza mennie!

— Egy, a fiatal ember csatlódásával végződött szerelmi kaland; megtörténhetik még vele, míg a doktorátust lerakja, tiz ilyen is! jegyzé meg Berei Jóska.

— Reggelre elfelejti, holnap kereshet más ideált, szólott ismét valaki.

— No hát fiúk, az óra éjfél mutató, ígynk a hoppon maradt szerelmes egészségére egy elmenőt, kiáltott fel Bedő Ákos. Na majd kiheveri a sebet ő is, mint én! Én már a huszonötödiket is kihevertem! Hej pedig beh milyen szerelmes voltam egyszer-máskor!

A társaság felkelt s kiürítve az utolsó poharakat, hazafelé indult.

A vendéglő kapujában eszébe jutott va-

lakinek, hogy a miért Haraszty Béla olyan jókor ott hagyott bennünket, zavarjuk fel, adjunk neki egy kis éjjeli macska zenét.

Az eszme mindenkinek tetszett. Nem mesze laktak onnan Bélaék egy kis utczai szobában.

Az ablak alá érve, a lebecsátott függönyön is keresztül volt látható hogy benn még most is világ van.

Vajjon mit csinálhat Béla még most is, hiszen már három órája, hogy hazajött; fájós fejjel mit csinálhat még most is ében.

A függönyön át nem találhatunk legkisebb nyílást sem, a melyen bekandikálhattunk volna.

Hallgatóztunk. Erős léptekkel járkált Béla le s fel a szűk kis szobában.

Egy negyedórája már, hogy hallgattuk. Végre meg áll . . . Aztán hallik, hogy levelet magát valami diván felére. Így néhány percnyi csend. Akkor egyszerre . . . egy hatalmas dördülés rázkódtatta meg az előttünk lévő ablakot.

. . . A halott szobájának az asztalán csak egy papír darabot találtak. Szilárd kézzel csak annyi volt rá írva: »Bolond babonája! nem kifogott rajtam! . . . Szegény jó barátunk, még azt is humorral írta le.

. . . A Darnay Laczi babonája beteljesült; sohase tudtuk volna meg az okát, ha maga Darnay Laczi az estén el nem mondta volna a Béla szerelmét. — Addig nem tudta azt más senkisé!

. . . Harmadnap megtört barátok kísérték a temetőbe egy — koporsót . . .

. . . Egyik koszorúnak a szalagján ez a felírás volt: »Tizenkettő a — tizenharmadiknak . . .

tesen zárva volt, jött, hogy utánna nézzen dolgainak, s kit látott, amint felnyitja a nehéz vasajtót? Egy örményt; a ki csöndesen üldögélt az asztalon.

A kereskedő nagyon megijedt, abban a hiedelemben, hogy lázadóval áll szemben, de a püspök megnyugtatta. Egy ablakon át az üzletbe esett, szerencsére anélkül, hogy megsérült volna.

Vizet és holmi enni valót talált. Zárt kocsi hoztak és elvitték a püspököt. Euver bej, perai kormányzóhoz, régi jó barátjához itt biztonságban volt.

A rendőrség az első két napon botrányos gyengeséget és tehetetlenséget áruolt el. A következő napokon azonban magatartása annál dicséretebb lett. Különösen az európaiak oltalmazására megtettek minden lehetőt, egy-egy szegény [örmeny koponyájáért nem fájt a feje. Na-im basa, a rendőrminiszter sokat tett a nyugalom helyreállítására. El kell ismerni, hogy az első napokon is volt arra példa, hogy a rendőrök bátran és önfeláldozó merészséggel ragadták ki a gyilkos csőcselék karmából a kiszemelt örményeket. Egy vasúti hivatalnok több örménynek mentette meg az életét. Megható történetet beszélnek egy galantai rendőrbiztosról. Ott sok örmény család él, a kik a rendőrbiztos erélyes védelme folytán csaknem mind megmenekültek. Nagyon dicsérik ugyanezt a rendőrbiztosot a következő tetteért: Egy örmény tanító az első rémnap reggelén az iskolába ment és nem tért vissza. Négy nap mult el. Neje és gyermekei éheztek és kétségbeestek a család fő sorsán. A rendőrbiztos megtudta ezt és rendőreivel elkísértette a mézárosokhoz, tejárusokhoz, kereskedőkhöz, hogy élelmi szert vásárolhasson, azután maga ment el az iskolába, kiszabadította a remegő tanítót és megajándékozta néhány piászterrel. Az ilyen humanus cselekedetek vajmi ritkák voltak a borzalom ama napjaiban, amikor ember vadászat folyt Konstantinápoly utcáin.

Most a konzulok rajta vannak, hogy a kárt, a melyet a rablások az ő oltalmuk alatt álló európaiaknak okoztak, megállapítsák. Leginkább az angolok károsodtak. A helyszíni szemlék fogalmat adnak arról, milyen vandáli módon pusztított a csőcselék, a házak udvarán, a boltok padlóján nagy, nehéz vérfoltok tapadnak, a falak mindenütt meg vannak locsolva embervérrel. A vasajtók bezúzva, buktorok, ingóságok darabokra zúzva-törve; asztalok, székek, áruk, könyvek, levelek rongyokra tépve hevernek össze-vissza, porcelán, üvegdarabok. Mindenütt vér és vér. Vastagbunkók hevernek szanaszét, az egyik közönséges dorong, a másik nyárs módjára keményen kihagyve, az egyikén még tapad egy darabagyvelő. A bandák rabolni akartak és semmi egyebet, ezt mutatják a magukkal hozott és ott felejtett kasszafuró feszítő vas-szerszámok. Néhol furcsa ellentétet képez a feldúlt üzlet, az össze-vissza dult, rongtott, tört berendezés és a nagy vaskassza, a melynek nekimentek a rablók, de nem tudták kifeszíteni annak kemény falát és megkaparítani a mögötte rejlő kincseket. Sokan még ma sem mernek előbujni rejtek helyükből, mert nem hiszik, hogy a nyugalom helyreállt.

Ujdonságok.

A nem 25 éves Csokonai-szobor.

Tegnap d. u. egyszerre csak a szerkesztéségi telephon csengetése szólított el asztalomtól s a megszokott közönnnyel csengettem vissza s kezdtem én:

— Halló!

S már a következő pillanatban lapunk kiadójának nyájas szavait hallottam, ki mint legujabb hírt jelentette nekem, hogy ma, szept. 11-én lesz a Csokonai-szobor-leleplezése 25-ik évfordulója.

— És honnan tudja ezt — kérdém, mert lelkiismeretes riporternek mindaddig kételkedni kell a hír igazságában, míg a lehető leghitelesebb forrásból nem merített.

— A Csokonai-kör alelnökétől — sietett válaszával a mindig lázas munkában levő kiadó s hozzá tette:

— Tessék előkeresni a »Debreczen« 25 évvel ezelőtti számait, abban mindent meg fog találni s a többi aztán tetszik tudni.

— Igenis, köszönöm!

Ennyi volt az egész s én azonnal indultam a fölfedező nagy utra — a szerkesztéségi szekrény legtetetejére, hol némán pihentek a mult idő ajkai s csakhamar olyan port vertem már régen meg nem bolygatott lapunk számaival, hogy a homály bátran versenyre mehetett volna Anglia legsűrűbb ködével.

— Meg van! — kiáltottam föl végre midőn már több darab vályogra való port marta tudómet s lelkesülten kezdtem egy-két soron keresztül szavalni a »Debreczen« 1871-ik évében megjelent egyik számának »A Csokonai-szobor-leleplezése s a Károly-című tárczába foglalt remek-ódját, melyet S z á s z Károly szavalt s a lelkesülés melege annyira fölvillanyozott, hogy magam is elővettem lantomat s az ódák hurját kezdtem rajta megzendíteni s midőn az utolsó akkord is elhangzott róla, így szóltam a mellettem álló tördelőhöz:

— Holnap ünnepnap lesz, a Csokonai-szobor-leleplezésének 25-ik évfordulója, ki kell tennünk magunkért, ez lesz a t á r c z a a harmadik cikket pedig magam fogom elhozni holnap reggel. Jól van?

— Igen kérem, jól van.

Kevés idő mulva már lámpafény mellett olvastam a »Debreczen« 25 éves alkalmi számát s mivel kimerültségemet kezdtem tapasztalni, elhagytam szobámat s egyenesen tartottam oda, hol barátaimmal csaknem minden este találkozni szoktam szórakozás végett s ott is alig hogy leültem, így kezdtem:

— Fiúk, holnap ünnepnap lesz!

— Hát hogyan lenne — szólott egyik bariton hangú theologus, — hiszen mióta a kiállítás megnyílt országunk különböző pontjain minden napra esik nemcsak egy, hanem két ünnepély is.

— Igazad van — feleltem rá vissza — de itt Debreczenben lesz az az ünnepnap, melyről, mint látom, — s ekkor már többi barátaimhoz is fordultam — ti sem tudtok egy árva szót sem, pedig a »Debreczeni Ellenőr« mai számának egyik érdekes ujdonságát képezi s én is csak ma d. u. értesültem róla telefon útján.

— Hát ne tarts bennünket fölvoantságban — keltek ki ellenem — hanem ki vele!

— Tehát halljátok! holnap lesz annak 25 éve, hogy Csokonai I z s ó mintázta szobrát leleplezték!

— Igazán? — kérdezték egyszerre.

— Egészen komolyan, kedves barátaim, a legbiztosabb forrásból mondhatom.

Skandalum! dörögte baritonhangú barátom, ugy-e semmi előkészületeket nem tett a Csokonai-kör, szegény költő, — hogy feledi el napról-napra jobban saját szülővárosa.

— Barátaim, szólalt fel a második — én még azt is képes vagyok elhinni, hogy még csak egy szerény koszorút sem tesznek az

utlőrő költő fejére s ezennel mondok egy nemes indítványt: diákok vagyunk mindnyájan, kik a jó, — nemes — és szépért mindenkor tudunk lelkesülni, ne hagyjuk Csokonai szobrát koszoruzatlanul.

— Igazad van — szóltam s én még többet is mondok, ha holnap d. u. 2 óráig, mit figyelemmel fogunk kísérni — semmi ünnepélyesebb mozzanat nem történék, ezennel indítványozom, hogy 5 órára diákokat toborzunk össze s rögtönözzünk egy ünnepélyt.

— Én ajánlom emlékszed megtartására — szólalt föl a harmadik a lelkesülés legnemesebb hangján.

— Én pedig — szóltam én — elszavalom alkalmi ódát.

— Es én megkoszoruzom a halbatatlan költőt — fejezte be szóke jogász.

Majd elváltunk egymástól s én otthonomban hozzá kezdtem azon cikk megírásához, melynek e mai számban kellett volna napvilágot látnia. Be is fejeztem cikkemet s elégedetten tettem le tollamat s ezután fonogatni kezdtem az ábrándok rózsakoszoruját, midőn az előttem kiterítve fekvő, »Debreczen« 25 éves számának címlapjára találtam pillantani véletlenül,

Azonnal mindennel tisztában voltam, ez a pár szó: 1871 okt. 11. és alatta a Csokonai-szobor-leleplezéséről szóló vezércikk és S z á s z Károly ünnepi ódája, kétségtelemné tették az alelnök erős tévedését s a »Debreczeni Ellenőr« föllülését én pedig egy illuzióval koldusabban feküdtem párnáimra s azon boszankodtam, miért kellett nekem csaknem éjfélig hiába dolgoznom íróasztalom mellett, de vigasztalódtam más oldalról, hogy olyan kitűnő belmunkatársa vagyok a »Debreczen«-nek, ki ujdonságát már egy hónappal előre megírja.

Ma reggelre pedig ezen s z a v a k k a j lett benyitnom a nyomdába:

— Az alkalmi óda ma nem jöhet, se a harmadik cikk.

Mindenki nagyot nézett s egy-kettő a tördelővel együtt azonnal meg is kérdezte:

— Miért?

— Hát egyszerűen azért, mert nem ma, hanem épen egy hónap mulva 25 éve annak, hogy a Csokonai szobrát leleplezték — föllülették bennünket a legilletékesebb helyről.

S még az a kellemetlenségem is származott e nem mindennapi körülményből, hogy lótnom-futnom kellett barátaimat keresve, hogy valamiképen össze ne merjék gyűjteni a diákságot 5 órára és emlékszedet ne tartanak, se meg ne koszorúzzák a szobrát hanem nyugodjanak meg abban, hogy a mit ma akartunk tenni — megteszük ép egy kerek hónap mulva: a diákság akarja és meg fogja ünnepelni a nagy közönséggel együtt Csokonai szobra leleplezése 25-ik évfordulóját s ugyennekor sirjához is ki fog zárándokolni.

Lám, lám, kis dolgokból kerekedhetnek a legnagyobbak is.

Kovácsy E.

* A miniszter leánya. Erdély Sándor igazságügyminiszter leányával, Erdély Micivel jegyet váltott Gaádi Pálffy Elemér verseci főispán. A sok szerencsekívánó jókívánságaihoz mi is szívesen csatoljuk a mienket. A szép fiatal pár esküvőjét decemberre tervezik, a mikorra a miniszter háza csoportos

családi ünnepek színhelye lesz: a nagymama üli 70-ik születésnapját, — a papa és mama ezüstakadalmukat, Mici kisasszony pedig boldog esküvőjét, a mi koronája lesz a családi ünnepeknek.

* **Borbejelentés.** Mindazon szőlős gazdák kik saját részükre is megakarnak tartani valamint az ideai bortermésből s kedvezményben akarnak részesülni a fogyasztási adó, illetőleg jól teszik ha igyekeznek jelentkezni az illetékes ker. kapitányságnál, miután az erre szóló határidő e hó 15-én lejár s később jelentkezők felszámolásai figyelembe nem vétetnek.

* **A magyar ipar diádala.** Moszkvából távirják, hogy azon a cséplőgép-versenyen, melyet a »Razumovszky« gazdasági egyesület a nisoni-novgorodi kiállítás alkalmából rendezett külföldi gyártmányok számára, a különféle német, angol és amerikai gyárakon kívül egy magyar gyár is résztvett: ez a Magyar királyi államvasutak gépgyára volt. A próbacéplések befejezése után a bíráló bizottság a versenyző cséplőgépek közül egyhangulag a magyar gyártmánynak ítélte oda az első díjat: a díszoklevelet. A magyar kereskedelemügyi miniszter megbízásából Förster Nándor miniszteri tanácsos, Engel Pál a »magyar kereskedelmi részvénytársaság« igazgatója és Meleg Béla az államvasuti gépgyár felügyelője e hó 8-án Moszkvába érkeztek. A kiküldötték feladata az, hogy Oroszország bevételi viszonyait, különös tekintettel a gazdasági gépek bevitelére, alaposan tanulmányozzák. A kormány kiküldöttéi Moszkvából Nisoni-Novgorodba utaznak s a többi főbb kereskedelmi piacokon is hosszabb-rövidebb ideig tartózkodni fognak.

* **Meghívás.** A debreczeni ügyvédi kamara állandó bizottsága a kamara hivatalos helyiségében f. é. szeptember 11-ikén pénteken este 6 órakor ülést tart, melyre a tagokat ez uton meghívom. Tárty: az esküdtiszéki bíróságokról és a bünvádi perr-ndtartás életbe léptetéséről szóló törvényjavaslat folytatódagos megvitatása. Debreczen 1896 szept. 9. Mark Endre bizott. elnök.

* **Hymen-hir.** Lozsárdi Bárá György Károlyné báró György Károly özvegye Mihálydi báró Splényi Emma örömmel jelenti leányának, Katinkának Villám Jánossal cs. és kir. 15-ik Palfy huszár ezredbeli főhadnaggyal, Villám Arnold ny. m. kir. honvéd ezredes és neje Ferdinándy Bertha fiokkal f. év szept. hó 15-én Debreczenben történendő egybekelését. Kelt Budapest, 1896. szeptember hóban. A polgári esküvés a városháza nagytermében, az egyházi pedig a nagytemplomban reggel 10 órakor leend.

* **E. Kovács Gyula prologja.** Fényes ünnepekre készül Kolozsvar uri községe. Szept. hó 30-ikán teszik ugyanis le a Mátyás király emléket megörökítendő lovas-szobor alapkövet és ezzel kapcsolatban tartja meg a város millenárius ünnepélyét. Fényt kölcsönöz ennek az ünnepélynek az, hogy rajta a király ő Felsege és a kormány képviseletében báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter jelenik meg. Az ünnepély estélyén a színházban diszeldadás lesz, melyen E. Kovács Gyulának egy erre az alkalomra írt remek alkalmi költeménye is színre kerül. A prologszerű alkalmi költemény czime »Mátyás király« és Hollós Mátyás vitézi tetteit zengi megkapó gondolatokban, örök szép axiomákban gazdag, szép folyású jambusokban s kedvesen csendülő alexandriumokban. A prolog kétségkívül hazafias hangulatával nagy hatást fog előidézni és nagyban hozzájáruland Kolozsvar millenárius ünnepeinek sikeréhez.

* **A zentai hős emléke.** Ma szept. 11 van a zentai csata 199-ik évfordulója. Az

idei évfordulót fényes ünnepekkel ülik meg a zentaiak Savoyai Jenőnek, a zentai hősnek ugyanis szobrot akarnak állítani a város főterén s az idei ünnep első száma a szoboralap javára rendezendő fényes hangverseny lesz a m. kir. opera és a nemzeti színház tagjainak közreműködésével, ezenfelül közebed lesz az Eugén-szigeten, a hangverseny után pedig táncmulatság. A megye közönségének színe-java részt vesz az ünnepen és a fővárosból is számos író- és művész megy le ez alkalommal Zentára.

* **A Vaskapu megnyitása.** Küldöttségeket is fogad majd királyunk, ha leutazik a Vaskapu ünnepeire. Az evangélikus papság küldöttségét Sárkány Samuel püspök, a reformátusokét Szász Károly püspök vezeti a király elé. A nagy ünnepekre javában foly a készülődés. A koronakápolnához vezető ut végén a királyt és vendégeit vívó I. Ferencz József nevű diszhajó számára új kikötőhidat építettek. A koronakápolnát is alaposan kitartározzák, az azt övező kert kerítését pedig a kulturminiszter utasítására újból építik, mely munkálatokra a miniszter 8000 frtot utalványozott. Herkulesfürdő díszítésére és az amlai épületek kitartározására s földmivelésügyi miniszter 4000 frtot utalványozott s a herkulesfürdői vasuti indóház helyreállítását a államvasutak igazgatóságának ugyanennyi költséget okozott.

* **Szünik a sertésvész.** Örvendetes állapotokról tudósít bennünket a mező rendőrkapitányság. Hivatalos jelentés szerint az utolsó héten a város külterületein csak 61 sertés eszlettetett a sertésvész s ezek közül a mai napon már gyógyult 23; elhullott 14. Ebből következtetve nem lehetetlen, hogy Debreczen pár hét múlva felszabadul a zárlat alól.

* **Apró gazemberek.** Dologkerülő gyermekekből, kiket szülőik felügyelet nélkül tartanak, egész kis tolvajborda alakult városunkban. — Alig 10—15 éves gyermekekből áll a szövetség, mely a szülőik tudta nélkül, de egyik másiknál azok tudtával, sőt buzdításával működik már hónapok óta. — A bandát ma sikerült szét rebbenteni a rendőrségnek abból az alkalomból, hogy Klein Jenőné, szül. Weisz Lujza Kadas-utcai lakosnőnek egy 13 éves kis fia Pap Miklós kilopott a zsebéből a piacon egy tárczát, melyben 1 frt 40 kr. volt Klein Jenőné azonban észrevette a zsebmetszést s az ott cirkáló rendőrrel bevitette a kis tolvajt a rendőrségre. Ott azután kivallotta a kis fiu, hogy többen vannak bizony ok s a banda vezére Sárkány Sándor, aki lopásért többször állott, már a rendőrség előtt. Ez ügyben a vizsgálat folyik.

* **Adomány az egyetemre.** Szép példáját adta áldozatkészségének most egy debreczeni tanító, a ki a részére szorgalmáért kiutalványozott ösztöndíjat teljes egészében a debreczeni protestáns egyetem alapja javára ajánlotta fel. Szabó Péter kishatvan-utcai fiúiskolai tanítót a tanév befejeztével a Szikszai-Gáll-féle alapítványból az iskolaszék 50 frtnyi ö-ztöndíjban részesítette szorgalma jutalmazásául. Szabó Peter az összeget már átadta az egyetem alapja javára Kiss Áron püspöknek.

* **Hat éves gyilkos.** Megrázó eset hir. érkezik Kaálról. Kapus Elek odaváló birtokos felesége tegnapelőtt, a mig férje a mezőn volt, rosszul érezvén magát, a pamlagra feküdt és elaludt. Hat éves fiacskája ez alatt a szobában játszott s mivel minden játékból kifogyott, fölmászott egy székre, levette atyjának a falon függő pisztolyát és próbálgatni kezdte, hogyan lehet azzal löni. A pisztoly véletlenül töltve volt s egyszerre csak elsült. A golyó a pamlagon alvó anya fejébe furódott s a szerencsétlen asszony nyomban meghalt. A fegyver dördülésére beszaladt cseléd asszonyát már holtan találta. A boncolás szerint a golyó a bal halántékon hatolt be a koponyába s

rögtöni halált okozott. A boldogtalan asszonyt nagy részvét mellett temették el.

* **Ybl Miklós szobra.** Lehullott róla a lepel, ma már ott csillog a napfényben a legelső magyar építésznek bronzszobra a budai várbaázár előtt. Kőpiedesztálaról gondolatokba merülve, nyugodtan áll erős alakja, — szemei a Duna fölött etekintenek azokra az alkotásokra, melynek tervei az ő agyában születtek meg. — Hogy szobrot kapott a magyar fővárosban egy nagy művész, az kitünő jele a kultura iránti erős érzéknek, s a magyar embernek e felett érzett örömet csak az redukálhatja némileg, hogy ennek a szobornak költségeit a nagy építész tanítványai, utódai, kollégái hozták össze s hogy ebben a nagy broazöntvényben nincsenek benne a nagy közönség krajcárjai — Pedig Ybl éppen ennek a nagy közönségnek szentelte. erős talentumát és csodálatos munkaerejét. Az alkotásai előtt ott sétál naponkint a főváros közönsége, — mindaz a sok palota középület és templom egy egy emlék, mely szüntelenül szól a nagy építőmesterről. Most hát szobrot is kapott, nem a nagy közönségtől, hanem kartársaitól, a kik legjobban értették meg őt. A szobor Mayer Ede műve, ki derék munkát végzett vele. — Nincs ezen a bronzművön semmi cifrázkodás, semmi affektáció, — olyan egyszerű az, mint a milyen egyszerű volt a mesternek élete. — Anynyira egyszerű, hogy a ki nagyon keresi a kákán a csomót, egy-két részét csaknem k ö z n a p i n a k tartaná. — Így azt a fiók-pillért, melyen balkarja nyugszik, vagy a jobbkezet, mely körzöt tart. Viszont nagyon jól hat egyszerűségével ez az elgondolkodt arc, az a nyugodt tekintet. Nagy gondal s szeretettel van mintázva az egész fej. — Ybl szobra mindenestre előnyösen valik ki a főváros többi szobrai közül, talán éppen azért. mert nem keres hatást s mert nem akar minden áron eredeti lenni. Az az előnye meg van sok egyéb szobruknak felett, hogy nyugodtan hat a szemlélőre s nem akar alkalmat adni szellemeskedő diszkussziókra.

Táviratok.

Országgyűlés.

— Távirati tudósításunk —

A bünvádi eljárás tárgyalását végre befejezték. (Eljenzés.)

Holnap 11-kor lesz az utolsó ülés. Azután szept. 25-ig szünet.

A pénzügyi bizottság tegnap megszavazta a budgetet. — Targyalás alatt B a n f f y, P á z m á n d y felszólalására helyeselte, hogy a f i u m e i k o r m á n y z ó s á g a k o r m á n y n a k e g y s z e r ű e n a l á r e n d e l t k ö z e g e legyen, de most nem találja szükségesnek arról nyilatkozni, miként fog a fiumei kormányzó-ság kérdése megoldatni.

Ugyancsak P á z m á n d y n a k a z t felelte B a n f f y, hogy a miniszterelnöki palotáról a k é t f e j ű s a s m á r a l e g u j a b b i á t a l a k í t á s k o r e l t á v o l i t t a t i k.

Mentelmi ügyek.

Budapest, szept. 11. (A »Debr.« ered. táv) A Ház holnapi ülésén P o d m a n i c z k y t a K a s s i c s ügyben kiadják. Hir szerint B a r t h a Miklós kiadását is holnap tárgyalják.

József főherczeg díszdoktorsága.

Budapest, szept. 11. (A Debr. ered. táv.) A budapesti tudomány-egyetem tanácsa tegnap a d t a t J ó z s e f f ő h e r c z e g n e k a d i s z t u d o r i o k l e v e l é t A főherczeg nagy kitüntetésnek vette azt és megígérte, hogy tovább is foglalkozik tudományul.

Tudomány.

Huszár Gál élete és művei.

A »Debreczen« számára írta: **D. Nagy Sándor.**

Hol, minő családból született s mily körülmények között készült a reformatori pályára H. G. ismeretlen előttünk. Az köz tudomású tény, hogy reformatoraink közül a legtöbb, s a legjelesebbek vagy a wittenbergi, vagy a krakói egyetemeken tanultak. S ismerjük is mindkét egyetem tanulóinak névsorát a reformáció korából, de azokban H. G. nevét hiába keressük. Egészen helyesen következteti tehát Révész Imre, hogy H. G. nem volt külföldi egyetemen, hanem a hazai közintézetekben, nyert alaphól, önjerejére támaszkodva saját maga képezte ki magát. E feltevést csak megerősíti, ha tekintetbe vesszük egyfelől azt a körülményt, mely szerint a XVI. században nagyon kevés volt az a tudomány és szellemi ügyesség, mihez csakis közintézetekben lehetett volna jutni, másfelől pedig ha meggondoljuk, hogy H. G. nem volt olyan elméleti tudós, és műszerző, mint pl. Szegedi Kiss István, Erdősi I., Dévai s inkább csak gyakorlati téren mozgó, egy egy kisebb körre ható és hatni akaró reformátor volt s aligha nem az Anaxius (méltatlan) melléknév, melyet neve mellé oly igen szeretett írni — a keresztyéni szerénység és alázatosság kifejezése mellett jelezni akarta azt is, hogy ő a tudosság külső fényét, tekintélyét nem igényelte, mivel előbb említett társai d esekedhettek.

H. G. életéről biztos történeti adatok alapján csak 1557-től kezdve beszélhetünk. Ez év okt. 26-án Bécsből kelt ugyanis egy levele Büllinger Henrik, a híres és tudós zürichi lelkészhez, s ezen levél — a legrégebbi irodalmi adat, mely róla tudomással bír — őt mint óvári lelkész tünik föl tehát a történelem színpadán. A level aláírása: »Galus Huszar Minister Ecclesiae Ovariensis in Hungaria«, ez tette egészen kétségtelenül. Előbbi állomásáról, de amely előttünk ismeretlen ez ideig — az említett levél írása előtt két évvel érkezett Óvárra Oláh Miklós esztergomi érsek üldözése elől. Óvár akkor a protestánsok iránt nyilvánvaló jóindulattal viseltető Miksa főherceg birtoka volt, s ez a körülmény maga biztonságot ígért a menekülő reformátornak, de az ottani német őreg kapitánya Wohnitzky Zakariás tényleg védelmébe is fogadta.

Óváron H. G. megérkezése után lelkészé választott, de mivel ezen hivataláért csak 25 forint javadalmazás járt, ő a szomszédos Moony városban s Kálnok községben szinte lelkészi hivatalt vállalt s olykor ellátogatott a környékbeli urak s nemesek lakaiba, hirdetőn az evangéliumot s az urvasorát kétszín alatt szolgáltatván.

Ekként — mint látható — nem csak Óváron, de annak vidékén is nagy tevékenységet kezdett kifejteni H. G. a reformáció érdekében mint gyakorlati lelkész. De épen ezen tevékenysége és buzgalma fordította felé a pozsonyi es győri káptalanok figyelmét s ennek következtében vette kezdetét azon üldözés, mi utóljára is Óvárt elhagyni kényszeríté. A nevezett káptalanok ugyanis azt kérték Miksa főhercegtől, hogy néhány tagja H. G.-lal nyilvános vitát tarthasson, részint hogy ezen megismerjék H. G. tanait, részint hogy ez által a népet felvilágosítsák s a H. G. hódításainak útját vagják.

A kérést Miksa teljesítvén, a pozsonyi es győri káptalanok négy tagja az 1555 év pünköst napján megjelent Óváron Miksának a káptalanhoz intézett rendeletével es a vita a templomban nyilvánosan meg is tartatott. Lefolyásáról részletesen mit sem tudunk, de az eredményt H. G. es az óvári kapitány úgy jellemzik leveleikben, hogy a kanonokok megszerényüen kényszerültek elhagyni azt. — S tényleg nem is volt a vita semmi gátló hatással H. G. működésére, mert ezután is hasonló buzgalommal fáradozott a protestantizmus terjesztésén.

A reformátusoknak, a hova csak bevitték az igaz tudományt, első gondjuk volt iskolákat

szervezni es nyomdát állítani, hogy képes legyen a nép a hitbuzgóságok felfogására s legyen miből megismernie azokat. H. G. is kiváló figyelemben részesíté a reformáció e két hathatós emeltyűjét; mindjárt iskolát állított Óváron, melyben maga tanított; több szegény ifjút pedig házában képzett ki anynyira, hogy a vidékre lelkésznek küldhette.

(Folyt köv)

MUTATÓ TÁBLA.

Függetlenségi könyvtár, nyitva kedd, csütörtökön es szombaton este 6—7-ig.

Nyilvános olvasóterem: Hétfőn, szerdán es szombaton d. u. 3—6 óráig.

A kir. törvényszéknél jegyzőiroda nyitva hétköznapokon d. u. 3—5 óra közt, vasárnap es ünne napon d. e. 10—11 óra közt. Gyűjtőszekrényből a beadványok kivételnek hétköznapokon d. e. 12 es d. u. 3 órákor ünnepnapokon d. e. 11 órákor.

A debreczeni kir. járásbírság szóbeli kereseteket, kérelmeket es nyilatkozatokat fölvesz **kedden es pénteken** d. u. 3-tól 5-ig, a felek megjelenhetnek minden szerdán.

Népkönyvtár az árok-utcai leányiskolában nyitva van minden szerdán es szombaton délelőtt 11—12 óráig

Muzeum, a kollegiumban, nyitva van vasárnapon kénd. e. 10—12-ig.

A Gőzgyógy-egyesület „Otthona“ a keresk akad. palotájában

Anyakönyvi hivatalos órák:

Délelőtt:	
Hétfőn)	11—12 óráig.
Csütörtökön)	
Kedden)	
Szerdán)	9—11 óráig.
Pénteken)	
Szombaton)	
Délután:	
Minden hétköznap	2—5 óráig.
Vasárnap délelőtt	9—12 óráig

Késő.

— Elbeszélés a szabadságharczából. —

A »Debreczen« számára

Írta: **Szabó Etelka.**

A festői szépségű Balaton egyik kies fekvésű pontján egy kis falu fehér házai tükröződnek le a tó kékes vizében. Középe táján, kissé emellett helyén grófi kastély áll. A fölkelő nap csillogva tündökölt a kastély széles ablaktábláin. Megaranyozta a magas, karsu tornyokat, melyeken zászlók lobogtak.

A gyönyörű kastély földszét a dus park képezte, melyből a fényes épület úgy emelkedett ki, mint rengeteg erdőből a mesebeli tündérpalota. — A lombok sűrűjéből márványszobrok csillantak elő s szökőkutak halk locsogása hallatszott.

A vár udvarán nagy sürgés-forgás ural kodik; de mozgásban van az egész ország. Az elnyomott magyar nemzet szabadsága es függetlensége érdekében fegyvert fogott; az ágyuk első szavára B. István, a balatoni gróf is kardot kötött. Utra készen áll már, nejétől es két kis gyermekétől bucsuzik. Eppen leánykájához hajlik le, szeliden csókot nyom homlokára, azután kis fiát ölelte át.

— Isten veled fiam! Majd egykor büszkén fogod atyád nevével viselni.

Most nejehez fordul, ki könnyben uszó szemekkel, meghatva áll ott. Megcsókolja fehér homlokát s es szavakat rebegik ajkai:

— Isten veled, kedvesem! Viselj gondot gyermekeinkre, én megyek eleget tenni kötelességemnek!

A nő könyves szemekkel, de nyugodtan viszonzá:

— Menj! Mig drága hazánkért harcolsz, imádságom fog kiserni utadon.

Néhány óra mulva vidám hadcsapat

élén lájuk lovagolni a grótot, a legközelebb táborozó zászlóaljhoz igyekeznek. Késő este volt már, mikor czélhoz értek; a zászlóalj parancsnoka éppen szokásos esti szemléjét tartá, midőn megérkeztek, a gróf elébe sietett s kölcsönös bemutatások után férfiasan kezét szorították.

Csakhamar nyugalomra tért minden ember; bizva az örök éberségében, nyugodan szunyadt az egész tábor. Másnap korán reggel talpon volt az egész sereg. Az örök jelenlést tettek egy közeledő osztrák hadcsapatról, melylyel meg aznap megütköztek; a vitéz magyar csapat diadalt aratott. Innen, felsőbb parancs folytán, tovább folytatták utjokat, mig Bem hadseregéhez érkezve, hozzácsatlakoztak. István gróf a harcban többször kitüntette magát személyes bátorsága es viészége által. Nagy dicsőséggel harcolt az egész sereg a hős Bem tábornok vezetése alatt, mig 1849. augusztus 13-án Görgei tábornok az osztrák es orosz egyesült nagy sereg előtt letette a fegyvert.

E gyászos eset után szomorú idő borult a magyar nemzetre. — A hősök bujdosolva menekültek, de a hatalmas bécsi kormány elől igen nehéz volt menekülni. — Százakra megy a vitéz férfiak száma, a kik elfogattak es kivégeztettek azon egyetlen ok miatt, hogy szeretett hazájuk védelmére sikra szálltak.

Az elfogott hősök között volt a balatoni gróf is.

Egy éjjel hírnök érkezett a balatoni várba s a vár urnójával kívánt beszélni. Néhány percznyi idő mulva az elfogadó terembe vezették, hol a grófnő halálos remegés közt hallgatta végig szavait.

— Méltóságos asszonyom! — mondá a követ — a gróf ur elfogatott, ki van mondva reá a halálos ítélet. A hatalmas kormány tekintettel neje s gyermekeire, nagy váltságdíjért talán megkegyelmez életének.

A hölgy érezte, hogy gyorsan kell tennie; minden lelki erejeére szüksége volt, hogy a borzasztó hír sulya alatt őssze ne roskadjon. Sietett pénzét, ékszereit, minden drágaságát összeszedni; rövid idő mulva hintajára ülve, vágatást parancsolt.

Utközben a kisérő inas lelkében gonosz terv fogalmazott meg: urnójét megrabolni. — Midőn egy erdőn haladtak keresztül, alkalma nyílt bűnös szándékát végrehajtani, elorozta a kincset tartalmazó szekrénykét.

— Méltóságos asszony! — szólott hátra a kocsi s álljunk meg egy kissé, pihenjenek a szeény párok ha csak egy negyed órát is, különben kidőlnék.

A grófnő kénytelen volt helegyezni. Megállván a kocsi, a nő szettekinzett s midőn másik szolgálja eltűnését észrevette, szeméi önkénytelenül a váltságdíjat rejtő szekrénykét kerestek. Sehoh sem találván azt, rémülten sikoltott fel s parancsot adott szolgájának a visszafordulásra.

— A gonosztevő még nem lehet megszé — gondolá magában.

De siker nélkül tértek vissza; a szegény nő csüggedni kezdett. Hirtelen egy gondolat villant meg agyában.

— Fölmegyek a felséges királyhoz, ha nemes szíve előtt feltárom es szomorú helyzetet, szegény gyermekeimért bizonyára meg fog kegyelmezni ferjemnek.

E gondolatot tett követte. Két nap mulva Bécs legfényesebb utcáján találjuk őt, sietve halad a császári palota felé. Az örök tisztelgve engedik előre a gyászruhás, halvány, szép asszonyt, ki hosszú, gyöttrő várakozás után végre a király elé bocsátatott. Ő sze kulesolt kezekkel szívet rázó hangon könnyörgött kegyelmet gyermekei atyjának.

A nemes lelkű király szívet eltölté a részvét es szánalom érzete, késlekedés nélkül íróasztalához lépett s néhány sort vetve egy papírlapra, átadá azt a bánatos, szegény nőnek, ki hálás köszönetet rebegve, gyorsan eltávozott.

Az elítelt István grótot három társával kivették börtönéből, a bakó is megérkezett. menniök kellett a vesztőhelyre.

Az előlépett tizenkét katona megtölté fegyverét.

„Tüzelj!” — hangzott a vezénylő tiszt parancsszava. Alig dördültek el a gyilkos fegyverek, midőn a távolban fehér kendőt lobogtatott valaki, István számára hozták a kegyelmet, de már későn, mert a lelkes honfi szíve örökre megszűnt dobogni.

Modern családi jelenet.

(Egyik szobában a férj, másikkban a nő elmélkedik.)

Férj: Megunja az ember még életét is ha házas... ah! boldog legénykorom, aranyozott sugáru fényes mivoltja elborult! Kalandjaimnak féket vet e családi tűzhely...

Mit! családi tűzhely? Fázom. Egy csi-csergő asszony, ki mindig a nyakamban lóg vékony kárjaival; unalmas mindig egyet hajtogatni kedves aranyos Lizi, ezt napjában százszor elmondani, ugyan annyiszor megpecsételni... nagyon fád mulatság, akár csak a hivatal s teendők. Valóságos rubrika, rovat az asszony, mit ki kell tölteni, de megrovan-csolni nem szabad, mert akkor sir, jajgat, durczáskodik, akaratoskodik, végre is pár nap múlva még nagyobb rubrika lesz, kitölteni nem lehet.

Feleség Feleség... hiszen jó volna, csak mindennap más-más volna. Elvégre igaza van a latinnak „varietas delectat”, ha megházasodik az ember, legföljebb annyiban varietas az asszony, hogy most egy új ruha kell, holnap egy kalap, holnapután egy legyező... stb. Fizess, fizess bolond férj csak azért, hogy mindennap el kelljen mondanod, aranyos Lizi, kis feleség... Atkozott gondolatok! Az én Lizimre meg se szólhatok: hü, aranyos, kis feleség. Maga a megtestesült erény és nem gonosz rubrika. Ő csak az én egyedüli rubrikám és ez nagy nyereség... megyek megcsókolni a Lizit!

Feleség: Megunja a nő még az életét is, ha férjhez megy... ah! boldog leánykorom udvarlókkal teljes fénye elmúlt. Az udvarlóknak féket vet a zsarnok férj...

Mit! férj... fázom! egy mogorva férj, ki mindig azt szeretné, ha nyakában csüngnének, százszor kell mondanunk neki aranyos, kedves Károlykám, no és meg is kell csókolni hogy elhiggye hogy csak „öt” szeretem... fád mulatság, akárcsak zirdában volnék. Valóságos hóhér a férj ki a szegény asszonyt kintpadra feszíti mindig. Hiszen jó volna a férj, csak mindennap más-más volna, de mindig ez az egy arca, ugyan az a bajusz ugyan az a haj, ugyan az a szem!

Es szegény nőnek szó nélkül kell tünni minden szeszéjét, mert ha nem, akkor jaj neked feleség, jaj nappal, jaj éjszaka... Tűrhetetlen helyzet, kiellen élet, melynek egy kis rendezés-ozása nincs. Pompás gondolat... férjem eléggé vakka van téve megyek és irok Gézának, hogy... (a férj bejön, minék eredménye csók és csók lesz; a sz íllemekek enekelnek; hogy nincs e kornak Juvenálja!)

Elleste: Rubin.

Közgazdaság.

Kőbányai sertés-piacz.

szept. 10.

Hizott sertés árak: 1. Magyar első rendű Öreg nehéz (páronként — 400 kilon felüli sulyban — krig. 2. Öreg közép (páronként 300—400 kilogram sulyban) — krig. 3. Fiatal nehéz (páronként 20 kgon felüli sulyban) 53½-54 krig. 4. Fiatal közép páronként 251—320 klg. — sulyban 54—55 krig. 5. Fiata könnyű páronként 250 kgr. terjedő sulyban — krig. Magyar szedett nehéz páronként 280 klg. felüli sulyban 53½—54 kr. Közép pkint 220—180 klg. fel-sulyban 44—45 krig. Könnyű pként 220 klg. terjed-sulyban 43—44 krig. III. Szerbia Nehéz pként 220 ki felüli sulyban 48—49 krig. Közép pként 220—260 klg terjedő sulyban 45—46 krig. Könnyű pként 220 klg terjedő sulyban 44—45 krig.

Sertés létszám 1896 szept. 8. napján volt kész

teben 4184 drb. 1896. szept. hó 9-ik napján felhajtatott 804 drb. 1896 szept. 9-ik napján elszállított 84 db. 1896. évi szeptember hó 10-ik napjára marad készletben 494 db. A hizott sertés üzletirányzata — változatlan.

Budapesti gabonatözsde.

szept. 10.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései a következők

B u n a	kilós	Ar 100 klg.	kilós	Ar 100 klg
Bánsági ó	75	6.70	6.75	76
»	77	6.90	6.95	78
»	79	6.90	6.95	80
Tiszavidéki ó	75	6.90	6.95	76
»	77	7.05	7.10	80
»	79	7.05	7.10	80
Pestvidéki ó	75	6.85	6.90	78
»	77	7.00	7.05	80
»	79	7.00	7.05	80
Fehérmegyei ó	75	6.85	6.90	78
»	77	6.90	6.95	78
»	79	7.05	7.10	80
Bácskai ó	75	6.90	6.95	78
»	77	7.05	7.10	80
»	79	7.05	7.10	80
Észak magy	75	6.85	6.90	78
»	77	7.00	7.05	80
»	79	7.00	7.05	80
		Min. hekt.-ben		Ar kilógram
Rozs elsőrendű	uj	70—72	6.10	6.20
» másodrendű	uj	—	6.05	6.10
Árpa takarmánynak	»	60—62	4.20	4.50
» égetni való	»	62—64	5.20	5.90
» sertőzdei	»	64—66	3.40	3.75
Zab	»	39—41	3.30	3.70
Tengeri bánsági	uj	—	3.80	3.95
» más nemű	uj	—	3.70	3.75
Repcze bánsági	»	—	10.10	10.75

CSARNOK

Az Ypszilonosék.

— Elbeszélés. —

Fordította: Kalocsa Róza.

(Folytatás.)

— Jézus Mária, kezdi már, toporzékolt magában Molnárné és kétségbeesett tekintete egyik tárgyról a másikra siklott a szobában. Fel is ugrott éppen, mikor Aladárka lélegzetet vet, hogy a „Szegény asszony könyvébe” kapjon bele; de Cserépné erőszakkal visszazoritotta vendégét a székre:

— Kérem, nagysága, Vörösmartynak legszebb költeményei — vagy talán önnek nem volna érdeke az iránt, a mi a földön a legmagasztosabb, a költészet iránt.

Ilyesmit csak még sem vehetett magára Molnárné urhölgy és benső dühvel hallgatta végig a „Szegény asszony könyvét”, utána meg „Petikét”. Cserépy hűségesen horkolt hozzá és ez a halk kisérlet lassankint lecsendesíté az özvegy felberzenkedett idegeit.

Mikor Molnárné ez élveztektől megszabadult és gyorsan elkészölvén az utcára ért, ott találta Schneider urat a boltajtóhoz támaszkodva és hozzá subogott, mondván neki:

— Ördög vigye el magát; akarom mondani adj Isten jó napot Schneider ur!

— Hát miért vigyen el engemet az ördög? kérdi a boltos.

— Hát csak ki kell valahol törni, viszonzá a nő, mert ha én onnan jövök, olyan vagyok, mint egy lokomotiv, fujai, puffogni szeretnék és mindent e tiporni; Istenem uram, milyen keserves vasárnap-délutánok!

— Aztán minek megy a nagysága oda mégis? kérdezte Schneider ur.

— Magam sem tudom tulajdonképpen; de mit csináljak a vasárnap-délutánokkal? Otthon sem ülhet az ember mindig! Aztán lássa, ennek is meg van a maga haszna — most úgy örülök egész heti természetes voltomnak, mert nem kell magamat erőltetni, hogy úgy viseljem magamat, mint egy hercegnő. Jaj, Istenem! csak egyszer mozdhat-

nám meg annak az asszonynak az igazat — jaj, ha én azt egyszer úgy leteremthetném!

— Hát a manóban is, miért nem teszi meg? Mi tartóztatja.

— Jól adja, hogyisne! hogy a legközelebbi alkalommal, a legújabb divatot eltitkolja előttem, vagy a más ruhájának sikeresebb szabást adjon. Bármit is el tudok viselni, de ezt nem bírnám elviselni. Isten önnel, Schneider ur, mi ketten értjük egymást és maradjunk is e mellett.

Aladárka egyszer rajtakapta testvér-bátyját, a mint az Schneider uréknál jól bepeccsenyézett. — Először azzal fenyegetődzött Aladár, hogy elárulja anyjának, de azután megegyezett a két testvér, hogy Sándor megcsinálja öccsének iskolai feladványait, ez pedig annak a szolgálatnak a fejében titok-tartó lesz.

Aladárka tudniillik, azokat a jó tulajdonságokat, melyeket anyja annyira dicsért benne, hogy úgy eszik, mint egy kis madárka és minden szabad idejét ott tölti a szobában az édes anyja lábainál, — rendkívül drágán, testi erejének elvesztésével fizette meg. Ime most mily kitünő alkalom, a farszóló feladványok elkészítését bátyja nyakába háritani. Azóta jobb osztályzatokat is hozott haza, csak szöbeliekkkel maradt mindig hátra, amde Cserépné örökösen járt a tanítók nyakára, kik már egy féltek tőle, mint a tüztől — s megmagyarázta Cserépné nekik, hogy ha Aladárka rosszul felel, az csak az ő tulságos félénkség nek a következménye. Ezt a kis fiu tőle örökölte, ő is rögtön fejét vesztette az iskolában, mihelyt felszólítottak, pedig többet tudott, mint az egész osztály.

Aladárka rögtön fölhasználta ezt a szerencsétlen anyai örökséget és oly kitünően adta a megzavarodottat, hogy rászédte vele tanítóit és őt tehetségesebbnek tartották bátyjánál.

Sándorka sohasem adott értelmetlen feleleteket, de nehezen tanult könyv nélkül és feladványait is csakugy sebtében össze-vissza és rosszul csinálta meg. Azonkívül, hogy az öccse feladataival eltöltötte az időt, még más oka is volt: Sándor ki akart maradni a gimnasiunból.

A Schneider ur elveit alaposan magabaszivta, ki a polgári állást az ember egyedüli méltó állapotának tartá, melyben igazan szabad és független férfi megehet.

(Folyt. köv.)

233—1896. v. k. sz.

Árverési hirdetmény.

A derecskei kir. jbiróságnak 27310/1896 P. sz. végzése folytán közhírré tétetik, miszerint a debreczeni Takaré- és hiteltintézet részére Szabó Gábor és neje Barta Ágnes konyári lakosoktól 50 frt tőke, ennek 1895. évi szeptember hó 19-ik napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 39 frt 48 kr. perköltség erejéig 1896. évi június hó 10-én biróilag le és felül foglalt és 370 forintra becsült szobabutorok, — szarvasmarhákból álló ingóságok 1896. évi szeptember hó 16-án délután 3 órakor kezdetét veendő és Konyáron alperesek lakásán megtartandó nyilvános birói árverésen, a legtöbbet igénylőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alól is el fognak adatni.

Derecskén, 1896. évi aug. hó 21-én.

Oláh Géza,
bir. kiküldött.

Üzleti könyvek nagy raktára.

Hoffmann és Társa

 KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZEN, a főpostával szemben.

Ajánlkozik:

nyomtatványok elkészítésére

kereskedők, gyárosok és iparosok részére.

— Jegyzékek, számlák, czimkártyák, —

Levélpapírok és borítékok czégnyomattal
1000 pld. 2 frttól kezdve. Memorandumok.

Pénzintézetek, építési vállalatok, helyiérdekű vasutak teljes felszerelése.

Részvények, szelvények, elsőbbségi kötvények, értékpapírok, évi jelentések, zárszámadások, rovatos ivenk, tabellák.

 Meghívók eljegyzésre, esküvőkre és tánczvigalmakra olcsó áron.

Hangverseny műsorok, gyászjelentések. Menu kártyák a legdiszesebb kivitelben.

Különlegességek kitűnő magyarsággal helyesen kiállított **ÉTLAPOKBAN.**

 Pinczérszámlák, bor és sör czimkéik.

Napilapok, hetilapok, szaklapok, képes folyóiratok előállítása

 diszes, pontos és jutányos kivitelben. Ezek szétküldése (expediálva.)

Bármily terjedelmű regények, elbeszélések, költemények,
tudományos és szakmunkák előállítása.

 Névjegyek 50 krtól kezdve.

„A Debreczen” kiadóhivatala.